

Handlingsplan mot Diskriminering tillika Likabehandlingsplan

Gällande perioden 2021-12-01 – 2022-12-01

LÄRKANS FÖRSKOLA
FÖR EN HÅLLBAR FRAMTID

Uppdraget att motverka kränkande behandling är en del av det demokratiska uppdraget.

Detta hänger i sin tur samman med hela förskolans verksamhet.

Denna handlingsplan omfattar arbetet med att motverka alla former av kränkande behandling och omfattas av alla i förskolan.

Det här är en strategi för hur vi ska arbeta för att tidigt upptäcka, stoppa och förebygga all kränkande behandling på Lärkan.

Vi har valt att i detta dokument tillföra våra övergripande mål. Målen och denna plan följer vi upp regelbundet på våra gemensamma måndagsplaneringar. Det här dokumentet blir på så vis komplett och lätt att hålla levande under hela verksamhetsåret.

Nadia Vajdi, rektor

Samtliga anställda på Lärkans förskola

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
FÖRSKOLANS UPPDRAG.....	3
VÅR VÄRDEGRUND.....	4
DEFINITION.....	5
DELAKTIGHET	7
KARTLÄGGNING.....	7
FÖRANKRING.....	7
FÖREBYGGANDE ARBETE.....	8
ÅTGÄRDER VID UPPTÄCKT AV KRÄNKANDE BEHANDLING.....	10
UPPFÖLJNING.....	10
ÅRETS KARTLÄGGNING OCH NULÄGESANALYS.....	10
FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER.....	12
ÅTGÄRDSPLAN.....	13

Förskolans uppdrag

Lagar/styrdokument

Sedan den 1 april 2006 finns lagen (2006:67) ,förbud mot diskriminering av barn och elever i skolan, som förstärker grundlagens lydelse och omfattar all verksamhet i nuvarande skollag. Lagen riktar ett direkt förbud mot all kränkande behandling i skolan.

Lagens syfte är att stärka skyddet för barn och ungdomar genom att klargöra förskolans ansvar. Förskolans arbete skall samlas i en Likabehandlingsplan där det framgår hur skolan arbetar för att förebygga samt motverka trakasserier och kränkningar. Det ska också framgå vilka åtgärder som skolan vidtar och vem som är ansvarig för genomförandena. Planen skall utvärderas årligen i förskolans kvalitetsredovisning.

Tillsyn av lagen Jämställhetsombudsmannen (JämO), ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO), Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO), Handikappsombudsmannen (HO) och ett särskilt "barn- och elevombud för likabehandling" inom Statens skolverk ska inom sina respektive ansvarsområden se till att lagen följs.

Det juridiska ansvaret har huvudmannen: *kommunen*, enskild huvudman, landstinget, staten.

Ansvaret att agera har *rektor och skolledare och all personal, t.ex. barnskötare, förskollärare mm.*

Utdrag ur skollagen .6 kap. 8 §: Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under kommande året.

I läroplanen Lpfö 18 står: Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

Värdegrunden uttrycker det etiska förhållningssätt som skall prägla verksamheten. Omsorg om och hänsyn till andra människor, liksom rättvisa och jämställdhet samt egna och andras rättigheter ska lyftas fram och synliggöras i verksamheten. Barn tillägnar sig etiska värden och normer främst genom konkreta upplevelser. Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle och därför är vuxna viktiga som förebilder.

Vår värdegrund

Alla människor är lika mycket värda och ska bemötas med respekt samt bli sedda och hörda.

Alla barn ska få vara med och säga sitt samt känna att verksamheten är tillgänglig för var och en utifrån sina förutsättningar.

Förskolan ska ha ett lugnt och tryggt klimat och en god stämning mellan alla som vistas här.

Förskolan och hemmen ska samarbeta och klart ta avstånd från alla former av kränkande behandling.

Ett gott samarbete får en positiv inverkan på våra barn. Vi tänker på att vara goda förebilder för varandra, såväl vuxna som barn.

Definition

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande. Kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som ungdomar som vuxna.

En kränkning kan äga rum mellan barn såväl som mellan personal-barn och personal-personal.

Utgångspunkt är att den som uppger att han eller hon blivit kränkt, alltid ska tas på allvar.

Om kränkningen sker vid upprepade tillfällen är det fråga om mobbning.

Kränkning kan vara:

- **fysiska** (t ex att bli utsatt för slag, sparkar och knuffar, sabotage, förföljning)
- **verbala** (t ex att bli hotad, svordomar, fula ord, fniss, skvaller, glåpord, viskningar, kommentarer, förtal, härma, könsord, förolämpningar eller att bli kallad hora, bög)
- **psykosociala** (t ex att bli utsatt för utfrysning, miner, gester, undvika, ryktesspridning, nonchalans mot gemensamma regler)
- **text- och bildburna** (t ex klotter, brev och lappar, e-post, sms, mms)

Likabehandling menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett om de omfattas av någon diskrimineringsgrund.

Diskriminering – är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och missgynnande har samband med **kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller könsöverskridande identitet**.

I förskolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn kan inte diskriminera varandra i juridisk mening.

Direkt diskriminering – innebär att ett barn behandlas sämre än andra barn.

Indirekt diskriminering – det sker när förskolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn p g a diskrimineringsgrunderna.

Främlingsfientlighet avser motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etiska eller beteendemässiga karakteristiska.

Homofobi avser motvilja mot eller förakt för homo- eller bisexualitet.

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men saknar koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Tanken är att begreppet ska täcka in alla former av kränkande behandling. Det kan vara mobbning, men även

enstaka händelser. Det kan till exempel handla om att reta eller mobba någon för att han eller hon är överviktig eller har en viss hårfärg, men det behöver inte ha koppling till en egenskap hos det utsatta barnet. Utfrysning, knuffar eller att till exempel rycka någon i håret räknas också som kränkande behandling. mm.

Mobbning är när en eller flera personer systematiskt trakasserar en annan person fysiskt och/eller psykiskt vid upprepade tillfällen under lång tid.

Rasism bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper.

Mot bakgrund av en sådan uppfattning ses vissa folkgrupper som mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Sexuella trakasserier avser kränkningar grundade på kön eller anspelar på sexualitet.

Delaktighet och samverkan i framtagande av planen

Personalen har deltagit i framtagande av planen på arbetsplatsträffar under hösten 2021. Vårdnadshavarnas synpunkter har tagits med utifrån en enkät som skickades ut under våren 2021 samt synpunkter som uppkommit på utvecklingssamtalen. Handlingsplanen finns tillgänglig på förskolans hemsida samt i förskolans hall.

Kartläggning

Personalen har kartlagt olika riskområden i barns miljö utifrån ett personalperspektiv. Vi har kartlagt olika risksituationer utifrån ett barnperspektiv genom barnrond med några barn i taget, dels med hjälp av barnens enskilda svar och tankar och även i gruppssamtal i t ex samlingar samt "husmodellen". Med de mindre barnen observerar vi och tolkar om de upplevs trygga på alla platser.

I utvecklingssamtalet har vi diskuterat barns trygghet & trivsel med föräldrarna. Vi pratar dagligen om barnets trygghet och trivsel vid lämning, hämtning och vid behov.

Förankring

Planen skall vara känd och förankrad hos barn, personal och föräldrar.

Förankring hos personal

- kontinuerliga diskussioner
- övningar enligt diskrimineringsombudsmannen "husmodellen"
- kompetensutveckling
- Alla i arbetslagen skall vara väl förankrade med Lärkans Likabehandlingsplan.

Förankring hos föräldrar

- information finns tillgänglig på förskolan samt på hemsidan
- utvecklingssamtal 1 ggr/ läsår.
- föräldramöte – diskussion vid behov

Förankring hos barn

- diskussioner i barngruppen om hur vi uppträder mot varandra
- kompisol
- intervjuer med Älgar och Björnar "Var leker vi och barns inflytande"
- Kompisböcker
- Ritberättelser för att tydliggöra det som händer i barnens vardag.
- Sociogram
- Stopp min kropp
- Väpplarna

Förebyggande arbete

Främjande åtgärder utifrån diskrimineringspunkterna

Kön

Vi motverkar traditionella könsmönster genom att alla barn får:

- samma möjligheter och utrymme i aktiviteter och lek
- samma möjligheter att höras och synas i samtal
- samma möjligheter att utveckla sina förmågor och intressen
- samma möjligheter att utmana sig själva

Etnisk tillhörighet

- Vi ser kulturell bakgrund och olikheter som berikande för oss alla.
- Ta vara på de olika språk som finns representerade på avdelningen
- Visa i tex hallen vilka länder vi representerar
- Läsa böcker och föra en dialog med barnen om andra kulturer
- Medarbetare ska använda tolk vid behov
- sjunga sånger på olika språk
- Samtala med barnen kring olika traditioner, likheter och olikheter
- Uppmärksamma olika högtider från olika kulturer

Religion eller annan trosuppfattning

- Vi har en öppen dialog med vårdnadshavare så att vi kan tillmötesgå dem utifrån deras religion eller trosuppfattning
- Samtala med barnen kring olika traditioner: likheter och olikheter

Sexuell läggning

- Läser böcker om olika familjekonstellationer
- Samtala med barnen kring hur olika en familj kan se ut

Funktionshinder

- Vi samtalar med barnen kring olikheter utifrån funktionshinder
- Skapa en ute och inne miljö som gör att vi kan ta emot barn med funktionshinder
- tydlig och saklig information till barn och andra föräldrar utifrån funktionshindret (viktigt att vi fått medgivande från berörda när vi ger information)
- Öppen dialog med vårdnadshavare
- All personal skall ha kunskap om barnets funktionshinder
- Tillvara ta stöd och hjälp från externt håll

Allmänt

- Det är viktigt att alla reagerar och agerar när någon uppträder olämpligt mot en kompis eller vuxen.
- Uppmuntra det som är positivt i en handling.

- Tydliga vuxna är grundläggande för att ge trygghet och kontakt till barn och ungdomar.
- Trivsel och gemensamma regler i form av kompisarbete och kompisolen som ständigt pågår. Ta tillfällen som dyker upp att få med barnen i de beslut vi tar.
- Barnintervjuer med, rävar, björnar och älgar.
- Arbeta kontinuerligt för att barn ska bli medvetna och trygga individer som vågar säga nej till kränkande behandling och våld. Vi lär barnen säga STOPP! Vi lär också barnen lyssna till kompisolen som säger STOPP!
- Vi använder "PASTA-modellen" vid specifika behov, som hjälp i det förebyggande arbetet. Bilaga!
- Förskolan strävar efter att så många som möjligt kontinuerligt får utbildning/fortbildning i hur man arbetar förebyggande mot diskriminering. Vi utvecklas också genom ständiga diskussioner i arbetslaget – vi lär av varandra.
- Vårt gemensamma förhållningssätt handlar om såväl värme som engagemang, och att ha klara och kända gränser och rutiner.
- Vi skall snabbt och tydligt visa att kränkningar är oacceptabla.
- Alla vuxna känner gemensamt ansvar för att agera mot kränkningar när de uppstår.
- Vi skall vara goda förebilder. "Barnen gör inte som vi säger utan som vi gör."
- Vi är noga med att alla barn blir väl mötta på morgonen och att alla barn blir sedda under dagen.
- Föräldrasamverkan genom utvecklingssamtal, föräldramöten, dagliga samtal. Inför höstens föräldramöte skickas denna plan samt verksamhetsmålen ut till alla familjer. Vi berättar om verksamheten genom månadsbrev.
- Kompisarbete hela året varje år.
- Vi lägger stor vikt vid barnens lek. Där utvecklas de språkligt och socialt.

Så här gör vi:

Barn – Barn

- Vid varje situation där kränkning mellan barn uppstår, ska den vuxne på en gång ta berörda barn åt sidan och prata igenom vad som hänt. Vi anknyter det som hänt till kompisolen. Vi använder ritsagor både förebyggande och för att bearbeta vad som hänt och hur man kunde agerat annorlunda.

Barn – Vuxen

- Om barn använder ett kränkande ordval, kroppsspråk eller kränkande fysisk handling, ska vi genast visa att vi inte accepterar detta.

Vuxen – barn

- Om någon vuxen använder ett kränkande ordval, kroppsspråk eller kränkande fysisk behandling, ska vi genast visa att det är oacceptabelt.

Detta gäller både personal och föräldrar.

Vuxen – Vuxen

- Viktigt att alltid prata direkt med berörd person.
- Att avbryta någon som pratar om ej närvarande person och föreslå att vi hämtar den det gäller.
- Alla ska ha samma möjlighet till delaktighet i gemensamma aktiviteter.

Åtgärder vid upptäckten av kränkande behandling

Uppföljning

Handlingsplanen skall vara förankrad hos barn, föräldrar och personal. Rektorn ansvarar för att möjliggöra fortbildning samt informera nyanställda. Handlingsplanen skall följas upp och utvärderas på vårens utvärderingsdag 2022. Den ska revideras varje år och vara klar och tillgänglig på förskolan och hemsidan senast den 1 december.

Kartläggning och nulägesanalys

Personalen kartlägger regelbundet olika riskområden i barns miljö utifrån ett personalperspektiv. Vi har kartlagt olika risksituationer utifrån ett barnperspektiv genom barnronder, barnintervjuer och sociogram, dels med hjälp av barnens enskilda svar och tankar och även i gruppssamtal i t ex samlingar. Under utvecklingssamtalen med vårdnadshavarna har vi diskuterat deras och våra uppfattningar och upplevelser av barnens trygghet och trivsel. Vi har tagit in synpunkter från vårdnadshavarna i en anonym enkät.

Utifrån observationer, diskussioner och reflektioner i arbetslaget har vi kommit fram till följande:

- Pedagogerna gjorde i år en gemensam självskattning kring deras bemötande, synsätt och kunskaper utifrån diskrimineringsgrunderna. I samtalet framkom vad vi anser oss vara starka inom samt vad vi behöver diskutera mer eller skaffa mer kunskap om. Vi ser att vi lär oss en hel del av varandra bara genom att diskutera hur man tänker och gör. Diskussioner ger oss tips på olika bemötanden samt ger möjlighet att utmana våra synsätt och normer.

Kön:

Relativt goda resultat. Vi uppmuntrar och utmanar barnen lek gällande könsroller tex genom att prova lösningar, kan man vara 2 pappor i leken och ingen mamma? Vi behöver mer tips på hur man kan uppmuntra barnen att bryta mot traditionella könsmönster och könsroller.

Vi planerar inte aktiviteter utifrån tanken att ge barnen erfarenheter som bryter mot stereotypa könsmönster. Detta tänker vi handlar om att vi ser barnen som barn, inte som pojkar eller flickor. Vi tänker att alla ska erbjudas ett brett utbud av erfarenheter och att det sällan har med könstillhörighet att göra. Här kan vi bli mer medvetna i våra tankar och handlingar samt tillägga i planeringar.

Gällande böcker kan vi på ett enkelt och tydligt sätt aktivt välja innehåll som bryter mot stereotypa könsmönster, vilket vi också jobbar för att göra.

Sexualitet:

Resultaten är varierande. Vi utgår inte ifrån att alla barn lever i traditionella familjer, utan ifrån de familjer barnen på förskolan har. Vi utgår också från vilka familjekonstellationer pedagogerna har samt diskuterar och problematiserar barnens lek och sagor vi läser. Det finns fortfarande möjligheter att synliggöra olika familjekonstellationer i förskolans miljö.

Ålder:

Goda resultat. Det förekommer dock situationer då äldre barn får vara med yngre för att kunna bedriva en säker verksamhet. Detta kan uppfattas som åldersdiskriminerande. När detta är nödvändigt kan man istället vända på det till att det är pedagogerna i den mindre gruppen som behöver hjälp en stund, och att barnen får ett uppdrag att hjälpa till.

Religion:

Vi har utvecklat arbetet något under året med att uppmärksamma fler religioner och högtider än de traditionella i Sverige. Vi tar vara på personal och studenter som har kunskap kring andra högtider. Detta bör dock fortsätta utvecklas.

Etnicitet:

Vi diskuterar och arbetar med normer kring etnicitet och ursprung när vi ser att det är nödvändigt och när frågor uppkommer. Vi jobbar alltid mycket med att vi alla är olika både till utseende, sätt, intressen och kunskaper och att detta är en tillgång. Vi uppmärksammar och uppmuntrar flerspråkiga barns kompetens.

Funktionsnedsättning:

Mestadels goda resultat. Några upplever brister stundvis. Vi har inga barn med permanenta fysiska funktionsnedsättningar men gör anpassningar tex om någon skadat sig. En känsla av att misslyckas finns ibland trots att anpassningar ständigt görs och verksamheten utgår ifrån barnens intressen och behov.

- **Fysiska miljön:** Vi har en förhållandevis liten gård med nära till skog, skogsdungar och lekparker. På gården finns sandlådor, klätterställning, rutschkana, gungbräda, karusell, lastbil, träd att klättra i, odlingar att äta direkt ifrån, bord att bygga eller pyssla vid och små gräsytor. Gården är trygg och vi kan ha god uppsikt. Vi har satt upp en spegel som gör att vi ser runt gaveln på huset. Bakom förrådet är ett gömställe som vi måste vara uppmärksamma på. Barnen kan även vara skynda bakom buskarna vid utrymningsgrinden. Dessa har klippts ned något under sommaren. Vi har en grind som delar av framsidan och baksidan, detta gör att vi kan dela av gården för att ha en bättre översikt på vad barnen gör. Vi har fått upp en ny grind i andra änden av den gången vilket för att barnen inte kan gömma sig där.
Vi har från mars- oktober 2021 spenderat nästan all tid utomhus med anledning av covid-19. Under vintern är vi inne kortare stunder, då främst vid måltider. Inga barn visar eller uttrycker otrygghet på delar av eller hela gården. Nyinskolade barn kan känna ett behov av att ha sin vagn under sin första tid för att känna sig trygga och vara på säkert avstånd från verksamheten. Vi märker att det gör dem trygga att få ta sig an verksamheten i sin takt.
- Inomhus består huset av två små rum med dörr, en lägenhet, ett större rum med soffa och en stor ateljé med soffa som är öppen så personalen har god översikt.

Rävar håller till största del till i största rummet. Myror och Igelkottar har sin hemvist i det mellersta rummet och Björnar och Älgar har de två små rummen. När barnen leker i ett rum ska dörren vara öppen om inte en vuxen är med. Vuxen ska finnas nära, t.ex. mellan de två små rummen. Vi tycker att det är viktigt att dela barnen i små grupper och att använda de ytor vi har. Även här visar samtliga barn en stor trygghet på alla platser, detta trots att vi varit inne så lite de senaste två åren. Viktigt för barnens trygghet är att gruppen delas även i skötrum och hallsituation för att bibehålla en lugn miljö.

- **Social miljö:** Barngruppen är väl fungerande med ett gott klimat i de mindre grupperna. Det blir svårare när man ska leka många tillsammans. Pedagogerna sprider då ut sig för att ha uppsikt över alla barn, samt delar på barn som behöver ha utrymme från varandra. Vissa barn kan ha svårt med impuls kontroll vilket kan kännas otryggt för andra. Vi håller oss extra nära när sådana svårigheter blir synliga för att förebygga och stötta.

Vi upplever att det kan vara svårt att hantera när man som pedagog ser att en vårdnadshavare kränker sitt eller andras barn. Vi försöker då visa oss som goda förebilder, samt att hjälpa till vid stressade eller pressade situationer för att förebygga.

- **Den pedagogiska verksamheten:** Personalen arbetar regelbundet och aktivt tillsammans med barnen med likabehandlingsplanen, genom vårt Kompisarbete som följer med hela året. Material och böcker väljer vi så att det gynnar likabehandling. Vi arbetar regelbundet med övningar och diskussioner utifrån våra Kompisböcker. Då vi haft incidenter av kränkande behandling under året har vi jobbat extra med integritet, samt att vi alltid ska ha uppsikt över alla barn.
- **Delaktighet och inflytande:** Föräldrarna får ta del av verksamheten genom förskoleappen och månadsbrev på mail. De får även information via föräldramöten, utvecklingssamtal och framför allt de viktiga dagliga samtalen vid lämning och hämtning. Personal finns dagligen tillgänglig och nås på mail/telefon. Vi tar emot synpunkter och önskemål från vårdnadshavarna tex genom enkäter och utvecklingssamtal. Vi förväntar oss att få veta av vårdnadshavare om ett barn känt sig kränkt eller diskriminerat för att kunna arbeta för att det inte händer igen.
- **Barnen är delaktiga** genom att alla barn fått uttrycka sina tankar, åsikter och känslor för att på så sätt påverka sina intressen och sin dag på förskolan. Barnen gör någon variant av en kompissol och vi diskuterar i våra små grupper om hur en kompis ska vara eller inte vara. Vi går trygghetsronder med de äldre barnen där de visar och berättar hur de upplever tryggheten på olika platser på förskolan. De yngre barnen observerar vi för att kunna avgöra om det finns platser eller situationer som upplevs otrygga. Vi frågar ofta vad barnen vill och tycker, är noga med att lyssna och ta till vara på deras åsikter. De får även träna på att arbeta i grupp och komma fram till gemensamma beslut. Vi vill lägga grunden till att de skall förstå vad demokrati är för något, därför är detta extra viktigt att arbeta med. Vi vill lära dem att ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön på förskolan.

Förebyggande åtgärder för det kommande året utifrån kartläggningens resultat.

Fysiska miljön: Vara extra uppmärksamma på de ytor som är skymda. Kojan i stora rummet samt tältet har fått större öppningar för att vi ska se vad som pågår där inne. Ute har några buska klippts ned för bättre uppsyn.

Vi lämnar ofta gården med en eller två grupper vilket ger ett större lugn. Vi har alltid öppna dörrar så vi ser barnen. När vi är kort om personal placerar vi oss i dörröppningar så vi kan ha uppsikt över två rum. Älgrummet kan användas för att hitta en lugn plats, där två kojor finns avsedda för att vara ifred och ta det lugnt, samt att det ibland finns möjlighet för enskilda barn att "jobba" på kontoret. Vi arbetar efter förskolebrevets villkor för att förhindra att barn utsätts för övergrepp och att lära barnen om deras integritet.

- **Den pedagogiska verksamheten:**

Vi arbetar aktivt med likabehandlingsplanen med hjälp av trygghetsronder, kompisolar, kompisböcker, rollspel, diskussioner mm. Vi behöver utmanar barnen på ett medvetet sätt att tänka normkreativt i sin lek. Vi genomför temaveckor för hela förskolan som rör likabehandlingsarbetet.

- **Sociala miljön:** Utveckla och arbeta vidare på samma sätt mot målen så det främjar alla delar i likabehandlingsplanen.

Kontinuerliga värdegrundsdiskussioner vid arbetsplatsträffar.

Personalen håller sig uppdaterad i ämneslitteratur och genom aktuella föreläsningar. Pedagogerna har extra uppsikt över barn som behöver extra stöd och vägledning.

- **Delaktighet och inflytande:** Utveckla och arbeta vidare mot målen så det främjar alla delar i likabehandlingsplanen.

Barnen gör nya trivselregler och en kompisol.

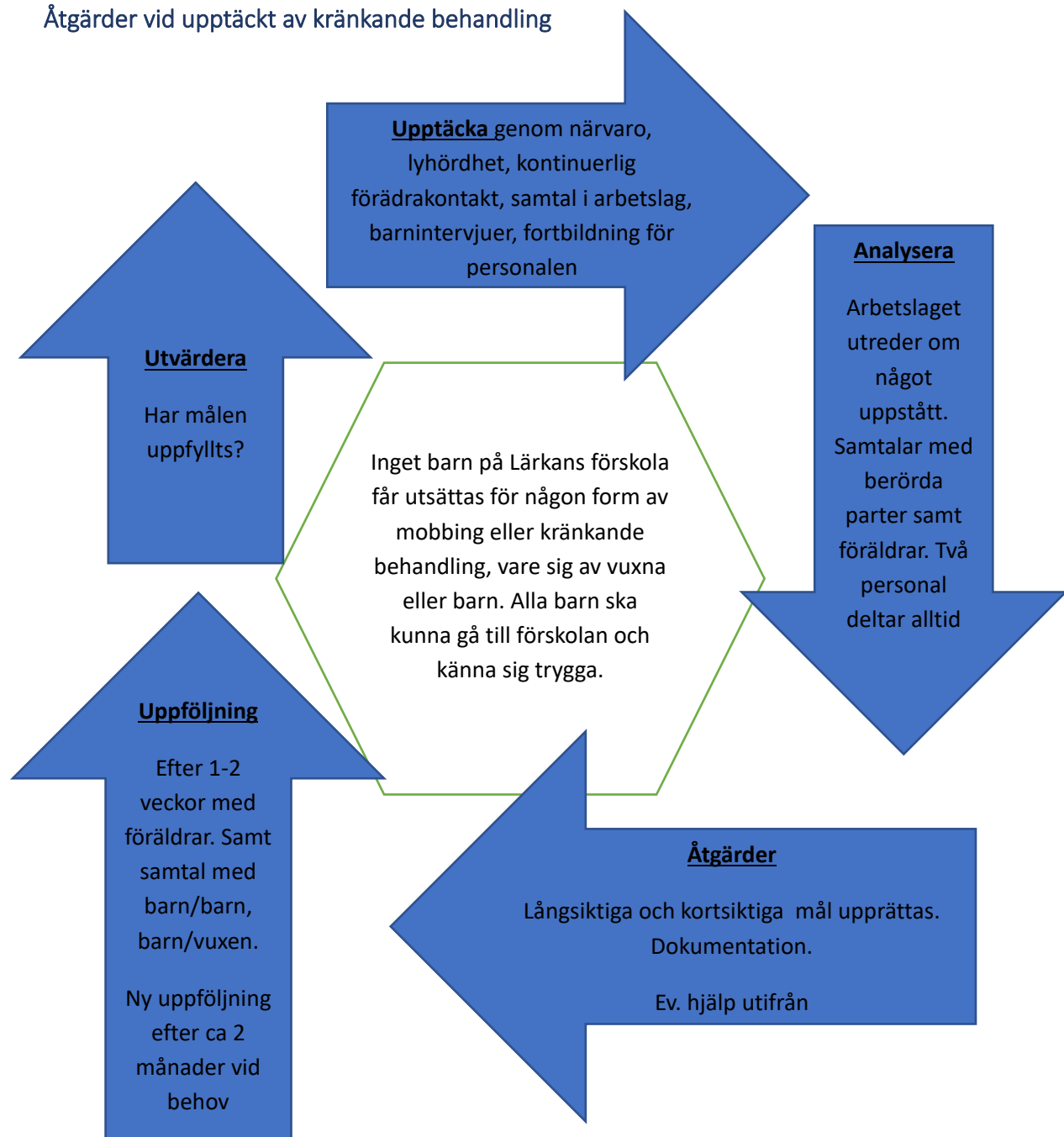
Vi använder syskongruppens förmån till att låta äldre barn hjälpa de yngre för att de äldre barnen ska få känna ansvar och de yngre ska få lära sig av de äldre som de ser upp till.

Arbeta så att barnen får fortsätta vara delaktiga i att planera sin dag i förskolan. Tydliggöra barnens inflytande och delaktighet i verksamheten.

Vi dokumenterar med hjälp av förskoleappen där barn och föräldrar kan se vad vi arbetar med.

Vi använder ibland bildspel från verksamheten som hjälper barnen att reflektera och se sin vardag.

Åtgärder vid upptäckt av kränkande behandling

ÅTGÄRDSPLAN

Dokumentation

Datum: _____ Plats: _____

Inblandade:

Kort beskrivning av händelsen:

Överenskommelse och beslut:

Kontakt med föräldrar:

Uppföljning (datum, hur det gått, eventuella nya beslut):

Underskrift:

Datum

Problemlösning med "PASTA"

Problem

Alternativa lösningar

Strategi

Testa

Användbarhet (utvärdera)